

Agnieszka Banach

<https://orcid.org/0000-0002-2184-6908>

agnieszka.banach@filologia.uni.lodz.pl

<https://doi.org/10.18778/8331-664-2.02>

Uniwersytet Łódzki

FAŁSZYWI PRZYJACIELE W NAUCZANIU JĘZYKA POLSKIEGO UKRAIŃCÓW

Słowa kluczowe: fałszywi przyjaciele, glottodydaktyka, język ukraiński, język polski, język polski jako obcy

Streszczenie. Celem niniejszego artykułu było zebranie, przedstawienie i opisanie par leksemów z języków polskiego i ukraińskiego, które brzmią identycznie/bardzo podobnie, ale różnią się znaczeniem – tak zwanych fałszywych przyjaciół – oraz wskazanie sposobów, zarówno dla lektorów jak i uczących się, jak uniknąć wynikających z nich problemów w czasie nauki języka polskiego jako obcego. Materiał został zebrany w czasie rocznej pracy z uchodźcami ukraińskimi, którzy uczęszczali na kurs językowy w Centrum Służby Rodzinie w Łodzi. Przeprowadzona analiza wykazuje, że mimo wielu podobieństw między omawianymi językami istnieje dużo różnic i pułapek językowych, które w znaczący sposób mogą utrudniać Ukraińcom proces nauki języka polskiego jako obcego.

1. WPROWADZENIE

Artykuł powstał w oparciu o moje doświadczenia lektorskie zdobyte w czasie nauczania Ukraińców języka polskiego. Od połowy grudnia 2022 roku do połowy grudnia 2023 roku prowadziłam darmowe kursy językowe dla uchodźców z Ukrainy organizowane w ramach działalności Centrum Służby Rodzinie w Łodzi. Wszystkie zajęcia odbywały się na podstawowych poziomach biegłości językowej – głównie A1, sporadycznie A2. W czasie prowadzenia kursów zbierałam przykłady par wyrazów, które brzmią podobnie/identycznie w języku polskim i ukraińskim,

co sprawiało uczącym się dodatkowe trudności w przyswajaniu materiału leksykalnego.

Nie ulega wątpliwości, że języki polski i ukraiński są do siebie bardzo podobne szczególnie na poziomie gramatyki i leksyki. Wynika to z uwarunkowań historyczno-rozwojowych i przynależności do jednej rodziny językowej. Oba przypadki należą do rodziny języków słowiańskich, posiadają wspólnego przodka – język prasłowiański. Jest to niezwykle ułatwienie w procesie komunikacji, szczególnie przy pierwszym zetknięciu przedstawicieli obydwu krajów. Przy odrobinie wysiłku i dobrej woli z obu stron można liczyć na całkiem satysfakcjonującą wymianę zdań. Niestety, prowadzi to do negatywnego zjawiska polegającego na tym, że „silna początkowo motywacja z czasem słabnie, ponieważ dzięki podobieństwu języków uczący się są skuteczni komunikacyjnie mimo popełnianych błędów. Z tego względu wpadają często w tzw. »pułapkę komunikatywności¹«, wychodząc z założenia, że interlokutor i tak zrozumie sens przekazu” (Przechodzka, Hudy 2021, s. 140–141). Jest to zjawisko, które często obserwowałam na wspomnianych kursach – uczący się nie podejmowali nawet minimalnego wysiłku i chcąc mi coś opowiedzieć, mówili do mnie wyłącznie w języku ukraińskim, licząc, że i tak zrozumie, choć wielokrotnie powtarzałam, że nie znam ani ukraińskiego, ani rosyjskiego.

To, co jest ułatwianiem w początkowej fazie kontaktów międzyjęzykowych, może okazać się znacznym utrudnieniem w usystematyzowanym procesie uczenia się i osiągnięciu biegłości językowej. W znacznym stopniu odpowiadają za to pozorne podobieństwa. Radosław Kaleta przestrzega przed niebezpieczeństwami płynącymi ze zbyt dużej ufności pokładanej w podobieństwach języków słowiańskich, stwierdzając, że uczący się często:

[...] zbyt entuzjastycznie oceniają swoją kompetencję językową. Nierzadko wydaje im się, że skoro udaje się im komunikować i w jakimś stopniu rozumieć teksty w podobnym do ojczystego języku obcym, to znaczy to, że dobrze posługują się językiem. Jest to swoista pycha lingwistyczna. Osoby takie, zadowolone ze swojego poziomu opanowania języka, często rezygnują z dalszego rozwoju językowego. Paradoksalnie podobieństwa obu języków często są demotywujące do nauki i równie często są przyczyną błędów (Kaleta 2015, s. 320–321)

Wynikiem tego jest dość powszechne zjawisko, które obserwowałam podczas kursów. Chętni, zgłaszając się na zajęcia, deklarowali poziom znacznie wyższy niż ten, na którym faktycznie się znajdowali.

¹ O „pułapce komunikatywności” pisali między innymi Alicja Skalska i Tadeusz Skalski w artykule *Pułapka komunikatywności*, w: *Kształcenie sprawności komunikacyjnej Polaków ze Wschodu*, J. Mazur (red.), Lublin 1995, s. 49–57.

Podobnie o problemie wypowiadają się cytowane już wcześniej badaczki: Grażyna Przechodzka i Wiktorija Hudy, przypominając, że „podobieństwo języków przyspiesza niewątpliwie nauczanie polszczyzny w grupach wschodniosłowiańskich, ale – z drugiej strony – może jednak je utrudnić, gdyż w zakresie leksyki czasami bywa tylko pozorne” (Przechodzka, Hudy 2021, s. 141). Ałła Krawczuk wręcz stwierdza, że liczne interferencje są jednym z poważniejszych czynników utrudniających Ukraińcom naukę języka polskiego:

W wypadku uczenia się przez Ukraińców polskiego słownictwa w przyswajaniu leksyki bardzo przeszkadzają liczne interferencje, spowodowane bliskością języka polskiego i ukraińskiego. I właśnie interferencje leksykalne najbardziej zagrażają skutecznemu przebiegowi komunikacji (Krawczuk 2009, s. 171).

Analizą zaś błędów językowych popełnianych przez Ukraińców i próbą ustalenia ich źródła zajmowała się także Anna Czapla (2020). Badaczka wśród błędów wynikających z interferencji językowej wymienia na pierwszym miejscu fałszywych przyjaciół, ale także kalki leksykalne, zapożyczenia, błędy słowotwórcze czy błędy wynikające z hiperpoprawności.

2. FAUX AMIS, CZYLI FAŁSZYWI PRZYJACIELE (TŁUMACZA)

Pary leksemów bazujące na pozornym podobieństwie graficznym i/lub fonetycznym nazywane są z języka francuskiego *faux amis*, co oznacza dosłownie *fałszywi przyjaciele*. Określenie to, choć plastyczne i czytelne, bywa często krytykowane przez środowisko naukowe jako zbyt metaforyczne i mało precyzyjne, nielicujące z powagą badań naukowych (por. Lipczuk 1992, s. 139). Z drugiej strony właśnie ten metaforyczny charakter sprzyja rozpowszechnianiu terminu. Można go odnaleźć na przykład w podręcznikach do nauczania języka polskiego jako obcego². Jego autorami są francuscy językoznawcy Maxime Koessler i Jule Deroquigny, którzy użyli go po raz pierwszy w 1928 roku w swojej publikacji zatytułowanej *Les Faux Amis, ou les Trahisons du Vocabulaire Anglais*, co można przetłumaczyć jako *Fałszywi przyjaciele, czyli pułapki w angielskim słownictwie*. Jednak mimo krytyki i prób wprowadzenia terminu bardziej naukowego, jak na przykład: homonimia międzyjęzykowa, pseudoekwiwalenty, tautonimy czy aproksymatyzmy

² Przykładem może być podręcznik *Język polski bez granic* (Kwiatkowska i in., 2019) (dla klasy 6, gdzie w lekcji 9, poświęconej mieszkaniu i jego umeblowaniu, znajduje się notka o fałszywych przyjaciółach i krótkie ćwiczenie na ten temat).

(por. Siewert 2012, s. 56) określenie *fałszywi przyjaciele* jest powszechnie znane i używane. Co ważne, czasami termin ten bywa poszerzany do formy *fałszywi przyjaciele tłumacza*, jednak należy pamiętać, że jest to zagadnienie, które w równym stopniu dotyczy tłumaczy, jak również nauczycieli, uczących się języka obcego i leksykografów (por. Kaleta 2010, s. 311). W opracowaniach językoznawczych można także natrafić na określenie *transfer*, które tłumaczone jest następująco: „w gramatyce kontrastywnej i w teorii nauczania języków obcych przenoszenie wzorów z języka ojczystego na język obcy w procesie jego opanowywania. Zjawisko to występuje zarówno w fonetyce, jak i w gramatyce i słownictwie [...] niektórzy rozróżniają transfer pozytywny i transfer negatywny” (EJO³, 606). Transfer pozytywny to inaczej facylitacja, czyli zjawisko ułatwiające przyswajanie języka obcego. Transfer negatywny zaś to interferencje językowe, które utrudniają proces uczenia się. W takim ujęciu omawiane zjawisko *fałszywych przyjaciół* stanowi źródło negatywnych transferów⁴.

Jeśli chodzi o definicje *fałszywych przyjaciół*, to są to ‘pary jednakowo albo prawie jednakowo brzmiących wyrazów, z których każdy występuje w innym języku i ma całkiem odmienne znaczenie’⁵ (SWO, s. 182). Z kolei Aleksander Szulc w *Podręcznym słowniku językoznawstwa stosowanego* omawiane zjawisko nazywa *znaczeniem zapożyczonym*, które definiuje jako ‘nadanie leksemowi jednego języka znaczenia lub formy przysługującej jego leksykalnemu odpowiednikowi w innym języku’ (PSJS, s. 266–267), a Ryszard Lipczuk przy określaniu omawianego zjawiska posługuje się terminem *tautonym*, uznając je za pojęcie węższe niż *fałszywi przyjaciele* (por. Lipczuk 1992, s. 139–140). Jednocześnie zachęca do poświęcenia mu większej uwagi, gdyż generuje duże ryzyko interferencji.

Należy także zaznaczyć, że problem nie jest nowym zjawiskiem, a osoby zajmujące się językiem zwracały na niego uwagę już dawno temu. Jak referuje Kaleta „początki udokumentowanych badań nad homonią międzyjęzykową sięgają XVIII wieku. Pierwszym znanym leksykograficznym opisem tego zagadnienia jest praca de Mauvillona pt. *Remarques sur les germanismes*” (Kaleta 2010, s. 313).

³ Rozwinięcie skrótów stosowanych w pracy podaję na końcu artykułu.

⁴ Problem transferu, głównie negatywnego, na przykładzie rozwijania sprawności pisania podjął Bartłomiej Maliszewski w artykule *Pokonując interferencje – nauczanie sprawności pisania w początkujących grupach wschodniosłowiańskich* (2016).

⁵ *Fałszywi przyjaciele* nie zawsze muszą charakteryzować się „całkiem odmiennym znaczeniem”. Czasami można wskazać na pewne elementy wspólne (szczególnie przy pokrewnych językach), jednak zawsze różnić się będą kontekstem występowania.

Ciekawym zjawiskiem praktykowanym przez osoby uczące się języka obcego jest zachowanie odwrotne do omówionego wcześniej, o czym wspomina Katarzyna Bednarska, odnosząc się do ustaleń Terence'a Odolina (1989). Badaczka przytacza opisaną sytuację, w której niderlandzkojęzyczni studenci uczący się języka angielskiego nie korzystali z podobieństw, uznając je za zbyt proste i oczywiste. Bednarska konkluduje: „Takie postępowanie można uznać za pewnego rodzaju mechanizm obronny, gdyż uczniowie nie chcą wpaść w pułapkę podobieństwa języków” (Bednarska 2015, s. 296). W przypadku studentów ukraińskojęzycznych, z którymi pracowałam, takie zachowanie pojawiało się niezwykle rzadko i w jednostkowych przypadkach. Faktem jest, że były momenty, kiedy studenci nie dowierzali, że to, co chcieli wyrazić po polsku, brzmi praktycznie identycznie również w ich języku. Tak dalece idące podobieństwo języków budziło bowiem w nich podejrzliwość. W przeważającej jednak większości prymarną strategią radzenia sobie z brakami leksykalnymi była próba odwołania się do własnego języka i nadzieja na podobieństwo ekwiwalentu polskiego, co niestety często może prowadzić (i niejednokrotnie prowadzi) do błędów i nieporozumień.

3. FAŁSZYWI PRZYJACIELE W JĘZYKU POLSKIM I UKRAIŃSKIM

Poniższa tabela prezentuje pary polsko-ukraińskie, które brzmią podobnie, jednak różnią się (często w istotny sposób) znaczeniem. Są to te przykłady, które pojawiały się na moich zajęciach prowadzonych w Centrum Służby Rodzinie i powodowały konsternację oraz skonfundowanie uczniów w czasie zajęć, a przez to wymagały, aby ich omówieniu poświęcić specjalną uwagę. Odnotowałam też wyjątkową trudność w przyswojeniu prawidłowych znaczeń. Poniższe leksemy były przez większość kursu (czasem nawet cały) bardzo często mylone, mimo szczególnego akcentowania z mojej strony konieczności zwrócenia na nie uwagi.

Tabela 1. Przykłady fałszywych przyjaciół polsko-ukraińskich

Polskie słowo	Ukraińskie słowo	Znaczenie słowa ukraińskiego
arbuz	гарбуз [χarbuz]	‘dynia’
bogato	багато [baχato]	‘dużo’
czaszka	чашка [čaška]	‘filiżanka’
człowiek	чоловік [čolov'k]	‘mężczyzna’ lub ‘mąż’
drużyna	дружина [druž'na]	‘żona’

Tabela 1. (cd.)

Polskie słowo	Ukraińskie słowo	Znaczenie słowa ukraińskiego
dynia	диня [dyńia]	‘melon’
dywan	диван [dyvan]	‘sofa’
kostium	костюм [kost’um]	‘garnitur’
krzesło	крісло [kr’suo]	‘fotel’
lekcja	лекція [lekts’ia]	‘wykład’
łyżwy	лижі [l’yż’]	‘narty’
magazyn	магазин [maχazyn]	‘sklep’
owoce	овочі [ovoč’i]	‘warzywa’
pensja	пенсія [pens’ia]	‘emerytura’
plecy	плечі [pleč’i]	‘barki’
prosto	просто [prosto]	‘po prostu’
recepta	рецепт [recept]	‘przepis’
sklep	склеп [sklep]	‘grobowiec, krypta’
skład	склад [skład]	‘magazyn’
waza	ваза [vaza]	‘wazon’
wypustka	відпустка [w’idpustka]	‘urlop’
zwyczajnie	звичайно [zvychajno]	‘oczywiście’

Źródło: opracowanie własne

Przykładów jest zapewne znacznie więcej, wystarczy bowiem omawiane zagadnienie wpisać w wyszukiwarce Google, by pojawiły się stosowne artykuły czy grafiki⁶. Od wybuchu wojny w Ukrainie i zwiększania się liczby migrantów w Polsce temat ułatwiania wzajemnej komunikacji polsko-ukraińskiej i potencjalnych w niej problemów jest szeroko komentowany, także przez osoby niezwiązane naukowo czy zawodowo z językiem i komunikacją. Wynika to głównie z dynamicznie zmieniającej się sytuacji polityczno-społecznej i tzw. potrzeby chwili. Jednak już w roku 2017 naukowcy przybyli na konferencję zorganizowaną przez Katedrę Historii Języka Polskiego Wydziału Nauk Humanistycznych UKSW w Warszawie pochylili się nad tematem szeroko pojmowanej homonimii międzyjęzykowej w obrębie języków: białoruskiego, bułgarskiego, czeskiego, rosyjskie-

⁶ Dla przykładu: Aneta Korycińska prowadząca stronę internetową *baba od polskiego* opublikowała rozdział *Uważaj na słowa. Homonimy w języku polskim i ukraińskim*, <https://babaodpolskiego.pl/uwazaj-na-slowa-homonimy-w-jezyku-polskim-i-ukrainskim/> [9.09.2024]. Z kolei serwis internetowy Joe Monster opublikował tabelaryczne zestawienie najczęściej mylonych słów i zwrotów w języku polskim i ukraińskim – <https://joemonster.org/art/63407> [9.09.2024].

go, ukraińskiego i włoskiego (Majewska red., 2017). Jednak, jak zostało powiedziane we wstępie, niniejszy artykuł powstał na podstawie własnego doświadczenia lektorskiego. Są to przykłady *fałszywych przyjaciół*, które pojawiły się na prowadzonych przeze mnie lekcjach. Zajęcia, które prowadziłam, ograniczały się do nauczania słownictwa i umiejętności niezbędnych, ułatwiających codzienną komunikację z rodzimymi użytkownikami języka polskiego. Można zatem poczynić założenie, że inni lektorzy prowadzący podobne zajęcia lub też Ukraińcy uczący się języka polskiego jako obcego napotkają te same trudności komunikacyjne.

4. PODSUMOWANIE

Publikacje na temat fałszywych przyjaciół oraz zestawienia ich popularnych przykładów są cennym źródłem wiedzy dla wszystkich zaangażowanych w proces nauczania osób. Lektorom wskazują konkretne miejsca czy sytuacje, gdzie ich obecność i świadomość językowa jest szczególnie istotna, a dzięki temu pozwolą na właściwe i rzetelne przygotowanie się do zajęć. Często bowiem młodzi i niedoświadczeni lektorzy czy nauczyciele, którzy wcześniej nie mieli styczności ze studentami ze Wschodu, mogą nie być świadomi, że w tych miejscach czekają na nich pułapki i trudności językowe, że konieczne jest zwrócenie uwagi uczących się na właśnie te leksemy. Niezbędne bowiem okazuje się nie tylko zadanie standardowego pytania: „Rozumiecie?”. Z dużą dozą pewności mogą powiedzieć, że w takiej sytuacji odpowiedź ze strony kursantów będzie pozytywna, co niestety nie zawsze przekłada się na faktyczne zrozumienie. Konieczne jest dopytanie, co znaczy to słowo, do czego służy określany nim przedmiot, kiedy i gdzie go używamy itp. Dopiero wtedy, kiedy prosimy o szczegółowe wyjaśnienie własnymi słowami, możemy rzeczywiście upewnić się, że uczniowie właściwie rozumieją dane określenie. Grażyna Przechodzka i Wiktorija Hudy, analizując prace pisemne zdających egzamin certyfikacyjny z jpjo radzą:

Mając świadomość faktu, iż interferencyjne błędy słownikowe mogą nie tylko powodować poważne zakłócenia komunikacyjne, ale często także ośmieszać nadawcę, należy przygotowywać jak najwięcej ćwiczeń utrwalających i automatyzujących użycie słownictwa, dopasowanych do tematów zajęć i poziomu nauczania jpjo, aby minimalizować liczbę błędów leksykalnych zarówno w pisemnych, jak i w ustnych wypowiedziach uczniów (Przechodzka, Hudy 2021, s. 141).

Dobrym pomysłem na wyćwiczenie tych kłopotliwych miejsc w leksyce jest konstruowanie zadań wielokrotnego wyboru, gdzie w szeregu odpowiedzi pojawiać się będą obydwa słowa. Dla przykładu:

Duży, czerwony owoc z zieloną, twardą skórą to:

a) arbuz b) dynia c) melon⁷

Warto, by tego typu ćwiczenia pojawiały się po każdej porcji materiału leksykalnego, w której znajdują się problematyczne pary. Pozwoli to nie tylko utrwalić słownictwo z danych kręgów tematycznych, ale doprowadzi do wspomnianej przez badaczki automatyzacji ich właściwego rozumienia. Przy omawianiu takich ćwiczeń konieczne jest zwracanie uwagi na niepoprawne odpowiedzi i ich tłumaczenie. W przytoczonym przykładzie można poprosić o ułożenie analogicznych definicji do niewykorzystanych punktów b oraz c. Ciekawym pomysłem, szczególnie w pracy z dziećmi, jest publikacja Anny Żurek i Viry Neszew, które stworzyły zestaw dydaktyczny *Edukacja – język – kultura. Polsko-ukraińskie spotkania tandemowe* (2024), który wykorzystując perspektywę porównawczą oraz stawiając polskie dzieci w roli ekspertów-mentorów, pozwala na lepszą adaptację językową i kulturową ukraińskich migrantów.

Publikacje (a zwłaszcza grafiki) poświęcone interferencjom są również korzystne dla uczniów. Stanowią gotową bazę wiedzy dla osób poszukujących materiałów do samodzielnej nauki. Zapoznanie się z takimi opracowaniami uświadomi im, jak złudne może być wrażenie podobieństwa naszych języków i przypomni o konieczności uważnego poznawania systemu leksykalnego, a nie szukania tzw. dróg na skróty.

BIBLIOGRAFIA

- Bednarska K., 2015, *Błędy interferencyjne spowodowane wpływem innego języka obcego w wypowiedziach pisemnych Słoweńców uczących się języka polskiego*, „Acta Universitatis Lodzensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców”, t. 22.
- Czapla A., 2020, *Błędy leksykalne Ukraińców uczących się języka polskiego w Polsce*, „Linguodidactica”, t. XXIV.
- Encyklopedia językoznawstwa ogólnego*, 1999, K. Polański (red.), Wrocław, Warszawa, Kraków.
- Kaleta R., 2010, *Homonimia międzyjęzykowa w ogólnym i białorusko-polskim kontekście*, „Acta Albaruthenica”, t. 10.
- Kaleta R., 2015, *Glottodydaktyczne błędy analogiczne na przykładzie języka polskiego i języka białoruskiego*, „Acta Universitatis Lodzensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców”, t. 22.

⁷ Przykład ćwiczenia leksykalnego – opracowanie własne.

- Korycińska A., 2022, *Uważaj na słowa. Homonimy w języku polskim i ukraińskim*, <https://babaodpolskiego.pl/uwazaj-na-slowa-homonimy-w-jezyku-polskim-i-ukrain-skim/> [9.09.2024].
- Krawczuk A., 2009, *Błędy leksykalne i leksykalno-stylistyczne w polszczyźnie Ukraińców*, „Postscriptum Polonistyczne”, t. 1.
- Kwiatkowska K., Rumińska M., Maćkiewicz M., 2019, *Język polski bez granic. Podręcznik do nauki języka polskiego jako obcego dla szkół ukraińskich klasa VI poziom A1 (część 2)*, Lublin.
- Lipczuk R., 1992, *Internacjonalizmy a „fałszywi przyjaciele tłumacza”*, w: J. Maćkiewicz, J. Siatkowski (red.), *Język a kultura. Kontakty języka polskiego z innymi językami na tle kontaktów kulturowych*, t. 7, Wrocław, s. 135–143.
- Majewska M. (red.), 2017, *Prace Językoznawcze Instytutu Filologii Polskiej UKSW. Wokół homonimii międzyjęzykowej*, t. 10, Warszawa.
- Maliszewski B., 2016, *Pokonując interferencje – nauczanie sprawności pisania w początkujących grupach wschodniosłowiańskich*, w: W. Próchniak, M. Smoleń-Wawrzuś (red.), *Nauczanie języka polskiego jako obcego. Tradycje i innowacje*, Lublin, s. 129–138.
- Odlin T., 1989, *Language transfer*, Cambridge.
- Podręczny słownik językoznawstwa stosowanego. Dydaktyka języków obcych*, 1984, A. Szulc (red.), Warszawa.
- Przechodzka G., Hudy W., 2021, *Interferencje leksykalne w wypowiedziach pisemnych Słowian ze Wschodu (na podstawie pisemnych prac certyfikowanych z roku 2019, poziom B1)*, „Acta Universitatis Lodzensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców”, t. 28.
- Siewert K., 2012, *Fałszywi przyjaciele w przekładzie polskiej i niemieckiej terminologii prawnej i prawniczej*, „Comparative Legilinguistics”, t. 9.
- Skalska A., Skalski T., 1995, *Pułapka komunikatywności*, w: J. Mazur (red.), *Kształcenie sprawności komunikacyjnej Polaków ze Wschodu*, Lublin, s. 49–57.
- Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych z almanachem*, 2007, W. Kopaliński (red.), Warszawa.
- Żurek A., Neszew V., 2024, *Edukacja – język – kultura. Polsko-ukraińskie spotkania tandemowe*, Lublin.
- <https://joemonster.org/art/63407> [9.09.2024].

WYKAZ SKRÓTÓW

EJO – Encyklopedia językoznawstwa ogólnego

PSJS – Podręczny słownik językoznawstwa stosowanego

SWO – Słownik wyrazów i obcych zwrotów obcojęzycznych z almanachem

FALSE FRIENDS IN TEACHING POLISH TO UKRAINIANS

Keywords: false friends, glottodidactics, Ukrainian language, Polish language, Polish as a foreign language

Summary. The aim of this article was to collect, present and describe pairs of lexemes from Polish and Ukrainian languages that sound identical/very similar, but differ in meaning - the so-called false friends - and to indicate ways, both for teachers and learners, to avoid the resulting problems while learning Polish as a foreign language. The material was collected during a year of work with Ukrainian refugees who attended a language course at the Centrum Służby Rodzinie in Łódź. The analysis carried out shows that despite many similarities between the languages discussed, there are many differences and linguistic traps that may significantly impede the process of learning Polish as a foreign language for Ukrainians.